

گفت‌وگویی با شهروندان در رابطه با صرفه‌جویی آب

جان شما جان آب!

اگر یادتان باشد در گذشته به نمک قسم می‌خوردند و می‌گفتند نان را لگد نکنید و آلوده کردن آب را گناه می‌دانستند. ما هم مثل مادرانمان می‌توانیم از مسائل خیلی کوچک در خانه شروع کنیم و برای فرزندانمان در مورد صرفه‌جویی در مصرف آب، خاطرات قشنگی بسازیم. با راهکارهایی ساده که از بزرگان خودمان یاد گرفته بودیم، سعی کنیم تغییر را در زندگی شخصی خود ایجاد کنیم و قدمی هرچند کوچک برای جلوگیری از بحران کم‌آبی و صرفه‌جویی در مصرف آب، برداریم. اگر هر فرد

از زندگی و روزمرگی‌های خودش شروع کند، رفته رفته تبدیل به یک فرهنگ و رفتار همگانی شده و نتیجه بسیار خوب و مؤثری را به دنبال خواهد داشت. واقعاً دیگر صدای پا آب را نمی‌شنویم. کم‌آبی مدت‌هاست که کمین‌مان کرده است. شما برای صرفه‌جویی در زمینه مصرف آب و آموزش آن به اعضای خانواده‌تان چه کارهایی می‌کنید؟

مادر مصطفی و عماد می‌گوید: شخصیت مورد علاقه من در کلاه قرمزی، دیوی بوده است. اصلاً به خاطر دیوی و تأثیر عمیقی که برای ما

داشته، خودم و فرزندانم خیلی در مصرف آب صرفه‌جویی می‌کنیم. به طور ناخودآگاه یاد دیوی می‌افتیم و خنده‌مان می‌گیرد و سریع شیر آب را می‌بندیم. مثلاً هنگام لیف یا شاموزدن در حمام، شیر آب را می‌بندیم. آب باقیمانده از شستن میوه و سبزیجات را برای آبیاری گل‌ها استفاده می‌کنیم. هنگام شستن دست و صورت، مسواک زدن، وضو گرفتن، شیر آب را می‌بندیم. از گیاهان و گل‌هایی در خانه استفاده می‌کنیم که در برابر کم‌آبی مقاوم هستند. اگر نیاز شد، مشکلات کنتور یا هرگونه مشکلی که

منجر به هدر رفتن آب می‌شود را به واحد ارتباط مردمی سازمان آب، اطلاع می‌دهیم.

همیشه من و همسرم عدم تخریب طبیعت در گردش‌های خانوادگی را یادآور هستیم. در قالب بازی‌های کودکانه، می‌توانیم آموزش قوانین محیط زیست را در فرزندان نهادینه کنیم. مثلاً در استفاده از آب یادمان است وقتی خودمان بچه بودیم، چه تیزرهای تبلیغاتی زیبایی را در مورد صرفه‌جویی آب می‌دیدیم مثل «آب واسه ما حیاتی‌ه، بدون آب تشنگیه گشنگیه»، یا تیزر طنز صرفه‌جویی در مصرف آب هنگام مسواک

زدن هنوز در ذهنم مانده است. برای آنکه فرزندانم هنگام دوش گرفتن در مصرف آب صرفه‌جویی کنند، گفتم اگر قبض آب‌مان از این مقدار کمتر شود، با هزینه باقی‌مانده‌اش کتاب بیشتری می‌خریم یا در قلک می‌اندازیم تا وسیله‌ای را که نیاز دارید، تهیه کنید. همه اینها می‌تواند جزو آموزش‌های ابتدایی یک مادر به فرزندش باشد. پسرانم هم معروف هستند که در مدرسه اگر ببینند شیر آبخوری باز مانده، سریعاً آن را می‌بندند.

جایی خواننده بودم که اگرچه سرویس‌های بهداشتی کوچک‌ترین فضا را در خانه‌ها اشغال می‌کنند، اما ۷۵ درصد از آب منازل در همین فضا مصرف می‌شود. برای همین همسرم برای جلوگیری از هدر رفتن آب در حمام از شیرهای آب با دریچه قطع و وصل خودکار استفاده کرده است. مادر امیر و زهرا می‌گوید: هفته اول تیرماه در تقویم ایرانی، هفته صرفه‌جویی در مصرف آب است. ولی به نظرم هر روز، روز صرفه‌جویی است. ما روزانه با آب سروکار داریم. خیلی از اطرافیانمان برای شست و شو میوه و سبزیجات به دلیل اینکه وسواس به خرج می‌دهند تا مبادا میکروب یا ویروسی داشته باشد، مدام ظرف آب شست و شورا خالی کرده و پر می‌کنند و چندین لیتر آب اینطور به هدر می‌دهند یا اینکه هر میوه را دقیقاً زیر شیر آب می‌گیرند تا مثلاً تمیز شود. در حالی که به نظر من بهترین حالت این است که یک کاسه آب پر کرده و مقداری مایع ضد عفونی در آن ریخت و دقیقاً اجازه دهیم میوه یا سبزیجات در آن باقی بمانند و بعد آن را آبکشی کنیم. در این صورت دیگر آب مضاعف هدر نمی‌رود.

اگر از ماشین لباسشویی و ظرفشویی استفاده می‌کنند که خود این وسایل کم مصرف هستند به لحاظ استفاده از آب، فقط باید مراقب باشند که پر باشد نه اینکه با دو لباس یا دو ظرف، ماشین را به برق بزنیم. اما اگر با دست می‌شویم باید مراقب باشیم که آب زیادی مصرف نشود. شاید با پر کردن یک تشت آب بتوان طرف‌های زیادی را چربی‌زدایی کرد و شست و یک بار هم آبکشی کرد و لباس‌ها هم به همین منوال می‌توان شست.

رضا می‌گوید: وقتی بیش از نود درصد از آب کشور، در کشاورزی مصرف می‌شود، صرفه‌جویی شهروندان در مصرف آب چه تأثیری بر حل بحران آب کشور دارد؟ تصور می‌کنم تأکید بر صرفه‌جویی شهروندان در مصرف آب باعث ایجاد حساسیت عمومی نسبت به مصرف، ایجاد فشار افکار عمومی به مسئولان و همچنین مشارکت بیشتر و فراگیرتر برای حل مسأله است. مثلاً بیابیم در شست و شوی خودرو از کارواشی استفاده کنیم که از شیوه نانو استفاده می‌کند، این کار چقدر قرار است به جیره‌بندی نشدن آب کمک‌مان کند؟

همسر رضا که نظر مخالفش را دارد، پاسخ می‌دهد: من با این حجم از مو، زمان دوش گرفتنم کمتر از یک ربع طول می‌کشد، سرمایی هم هستم ولی آب دوش را می‌بندم، چون دوست ندارم شاهد اسرافش باشم. ولی واقعاً چرا با وجود بحرانی که داریم، آب شرب همچنان نزدیک به مفت است؟ چرا نمی‌شود که یک سقف مصرفی برای مصارف مختلف در نظر گرفت و هر مصرف‌کننده‌ای که آن سقف را رد کرد، قیمت را به صورت تصاعدی برایش بالا برد؟ تا وقتی آب ارزان است، احساس مسئولیت و وجدان جواب نمی‌دهد و باید در بالاشهرها، هزینه برای خانه‌هایی که استخر را پر از آب شرب می‌کنند، ده برابر بیشتر از پایین‌شهرها محاسبه شود.

ما به نسلی تعلق داریم که حداقل به توصیه‌های صرفه‌جویی آب توجهی نکرده، که امروز فرزندان ما بهای بسیار سنگینی را برای آن پرداخت می‌کنند. چقدر دلم می‌خواهد که برگردم و مردم آن زمان خود را مجبور کنم که این موضوع را درک کنند. این یک شوخی نبوده است. من هشدارهایی را که در آن زمان می‌گفتند که آب را هدر ندهید، از آب بپینه مصرف کنید و... را به خاطر دارم اما کسی توجه نمی‌کرد، واقعاً فکر می‌کردیم که آب هرگز تمام نمی‌شود.

صرفه‌جویی در مصرف آب خانگی، یک شعار است. دولت انگار می‌گوید: مردم! ما نمی‌توانیم مصرف آب در کشاورزی و صنعت را اصلاح کنیم، ولی شما کم مصرف کنید! واقعاً چند سال قبل می‌گفتند که هدررفت آب، حدود هشتاد درصد در بخش کشاورزی است، سیزده درصد هم بخش صنعت و تنها شش هفت درصد را بخش خانوار شامل می‌شد